

Handläggningen av ett återkravsärende; bl.a. fråga om Centrala studiestödsnämnden (CSN) varit förhindrad att ompröva ett beslut innan Regeringsrätten prövat en begäran om rättsprövning av beslutet

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot CSN angående handläggningen av ett återkravsärende, m.m. En sammanfattning av huvudpunkterna i anmälan lämnas i det följande.

Den 16 september 1999 beslutade CSN i Uppsala att bevilja studiemedel för läsåret 1999/2000. Enligt CSN skulle den sista utbetalningen för höstterminen 1999 verkställas den 29 november 1999. I slutet av november månad skickade AA ett brev till CSN där han meddelade att hans inkomst skulle komma att bli så hög att han inte var berättigad till den planerade utbetalningen. Brevet kom emellertid inte fram i tid, varför AA blev återbetalningsskyldig med 333 kr. Han blev också skyldig att betala ränta med 5 kr för perioden den 29 november 1999–den 31 januari 2000 och en expeditionsavgift om 100 kr. AA begärde omprövning av beslutet (CSN:s ärende 2000-2371-2631, JO:s anm.). Den 20 januari 2000 meddelade CSN att begäran hade mottagits och att handläggningstiden uppgick till cirka två månader.

Enligt AA var det fel att påföra ränta för den tid då det inte existerade någon skuld och under den tid han saknade möjlighet att betala in skulden. Vidare var det, enligt honom, orimligt att skicka ut ett inbetalningskort och påföra en expeditionsavgift om 100 kr i stället för att minska kommande studiemedel med samma belopp. I samband med begäran om omprövning av återkravsbeslutet framställdes ett yrkande om inhibition såvitt avsåg räntekravet och expeditionsavgiften (dvs. ett yrkande om att det tidigare beslutet i dessa delar tills vidare inte skulle gälla). CSN inhiberade emellertid hela kravet, dvs. även kapitalbeloppet om 333 kr, utan yrkande. Han utgick från detta eftersom CSN inte skickade några inbetalningskort. Den 25 april 2000 beslutade CSN:s huvudkontor att inte ändra det tidigare beslutet. AA ansökte om rättsprövning av beslutet i Kammarrätten i Sundsvall. Han yrkade även inhibition av beslutet. Kammarrätten avvisade ansökningen i beslut den 22 maj 2000 (kammarrättens mål nr 1379-2000, JO:s anm). Kammarrättens

avvisningsbeslut överklagades till Regeringsrätten (Regeringsrättens mål nr 3761-2000, JO:s anm.).

Den 9 juni 2000 fattade CSN beslut om verkställighet och begärde bl.a. 16 kr i ränta avseende tiden fram till den 30 juni 2000 då beloppet förföll till betalning. Beslutet föranledde AA att framställa ett nytt inhibitionsyrkande och att begära en förnyad prövning vid CSN:s huvudkontor (CSN:s ärende 2000-2379-19394, JO:s anm.). Regionjuristen BB svarade att CSN var förhindrad att pröva hans omprövningsbegäran och inhibitionsbegäran eftersom ärendet låg i Regeringsrätten. Något beslut skulle inte komma att fattas förrän Regeringsrätten hade avgjort sitt ärende.

Mot den angivna bakgrunden ställde AA följande frågor.

1. Var det riktigt och får CSN fatta beslut om att påföra mig ränta för en period när någon skuld inte existerar?
2. Får CSN påföra mig ränta för en period när jag förvägras möjligheten att återbetala kravet?
3. Borde inte CSN ha minskat mina studiemedel kommande termin med återbetalningskravet istället för att tvinga mig att återbetala summan och på så sätt påföra mig en onödig expeditionsavgift?
4. Var det korrekt att gå utöver mitt yrkande och inhibera även själva återbetalningskravet på 333 kr när jag uttryckligen begär att få betala detta?
5. Borde inte CSN i Sundsvall ha fattat beslut angående min begäran om omprövning snabbare än nästan fyra månader efter det att begäran kom in till myndigheten?
6. Borde inte CSN ha verkställt återbetalningen snabbare än två månader efter det att huvudkontoret avslagit min begäran om omprövning?
7. Är CSN:s bedömning riktig vad beträffar att de är förhindrade att ompröva det nya beslutet då ärendet ligger i Regeringsrätten men inte förhindrade att verkställa kravet?
8. Borde inte jag ha informerats tydligare om CSN:s kontakt med Regeringsrätten så att jag också fått vetskap om deras åsikter i frågan?
9. Är inte CSN:s återkravsbeslut i juni, juli och augusti (2000, JO:s anm.) felaktiga då de påfört mig en betydligt högre ränta än vad som skulle utgått om de inte gått utöver mitt yrkande i inhibitionsbegäran i januari månad?

Utredning

Inledningsvis infordrades och granskades vissa handlingar i CSN:s ärenden 2000-2371-2631 och 2000-2379-19394.

Vid granskningen uppmärksammades bl.a. att ett e-postmeddelande hade inkommit till CSN den 17 april 2000 och att detta, enligt vad som angavs i en missivskrivelse från CSN:s dåvarande regionjurist BB, inte hade varit möjligt att återfinna bland handlingarna i ärendet.

CSN anmodades att inkomma med utredning och yttrande dels i anledning av vad anmälaren hade anfört om handläggningen av omprövningsärendena 2000-2371-

2631 och 2000-2379-19394, dels dokumentationen av ett e-postmeddelande som AA hade skickat den 17 april 2000.

CSN, genom generaldirektören CC, avgav följande remissvar.

Bakgrund

AA beviljades studiemedel – endast studiebidrag – såvitt nu är av intresse, för tiden den 1 september 1999–den 4 januari 2000 genom beslut den 16 september 1999. I ansökan om studiemedel uppgav han att hans inkomst under det andra kalenderhalvåret beräknades uppgå till 20 000 kr. Den 21 september anmälde han att han beräknade sin inkomst till 27 000 kr. Den 28 september meddelade han att hans inkomst hade överskridit 30 000 kr och att den skulle bli högre än så eftersom han hade fått ett ”extrajobb”. Han begärde bl.a. att få en ny blankett för anmälan om inkomständring.

Den 6 oktober gav AA, på en av CSN tillhandahållen blankett, in en ny anmälan om ändrad inkomst i vilken han beräknade inkomsten till 32 300 kr. Eftersom hans inkomst översteg gällande fribelopp om 30 940 kr omprövade CSN den 12 oktober 1999 hans rätt till studiemedel med hänsyn härtill. Till följd härav reducerades de återstående utbetalningarna av studiemedel avseende höstterminen 1999. – I mitterminsförsäkran/begäran om utbetalning inkommen till CSN den 15 oktober uppgav AA ånyo sin inkomst för det andra kalenderhalvåret 1999 till 32 300 kr.

Den 2 december 1999 inkom till CSN en skrivelse från AA i vilken han anmälde att hans inkomst för det andra kalenderhalvåret skulle uppgå till 35 000 kr. I anledning härav meddelade CSN i beslut den 3 december att den anmälda inkomsten föranledde att hans studiemedel skulle reduceras. – Eftersom studiemedel betalas ut i förskott hade CSN den 28 november verkställt den sista utbetalningen av studiemedel till AA avseende höstterminen 1999. CSN kunde därför i beslutet den 3 december inte ändra tidigare beslut om studiemedel till hans nackdel enligt 4 kap. 28 § studiestödsförordningen (1973:418, JO:s anm.). Detta lagrum stadgar att ändring till den studerandes nackdel endast får ske om två villkor är uppfyllda varav det ena är att ändringen skall kunna ske genom avdrag på studiemedel som betalas ut under samma kalenderhalvår. Således återstod för CSN endast att återkräva för mycket utbetalade studiemedel enligt 9 kap. 2 § studiestödslagen (1973:349, JO:s anm.). – AA underrättades därför i beslutet den 3 december att för mycket utbetalat studiemedel skulle krävas tillbaka samt att ett särskilt beslut skulle översändas i anledning härav.

Den 14 december meddelade CSN ett beslut, expedierat den 15 december, enligt vilket AA med hänsyn till den anmälda inkomsten om 35 000 kr hade fått studiemedel utbetalat med 333 kr för mycket och att beloppet exklusive ränta om 5 kr samt en expeditionsavgift om 100 kr skulle återbetalas per den 31 januari 2000. Räntan beräknades fr.o.m. tidpunkten för den senaste utbetalningen av studiemedel, den 29 november 1999, t.o.m. förfalldatum för återkravet.

Omprövningsärende 2000-2371-2631

AA begärde i en skrivelse inkommen till CSN den 10 januari 2000 omprövning av beslutet om återkrav, CSN:s omprövningsärende 2000-2371-2631. Han yrkade att återbetalningsskyldigheten skulle fastställas till 333 kr, att kravet på ränta och expeditionsavgift skulle avskrivas samt att återbetalningen skulle verkställas genom minskning av hans studiemedel för vårterminen 2000. Han anförde bl.a. att ränta inte skall tas ut för en period då han inte hade velat ha de för högt beslutade studiemedlen, att enligt 2 § räntelagen kan ränta inte utgå för tid innan fordringen är förfallen och att han inte hade givits möjlighet att betala tillbaka den överskjutande summan innan beslut om återkrav sändes ut. I en skrivelse inkommen den 14 januari begärde AA inhibition av CSN:s beslut den 14 december 1999 samt att beslutet avseende ränta och expeditionsavgift inte skulle verkställas innan det slutliga

beslutet hade vunnit laga kraft. – I en skrivelse den 20 januari 2000 underrättades AA att hans omprövningsbegäran hade överlämnats till CSN:s huvudkontor för omprövning och att den genomsnittliga handläggningstiden på huvudkontoret f.n. var ca två månader. – I ett e-postmeddelande den 16 april undrade AA om handläggningstiden av hans omprövningsbegäran. Den 17 april besvarade CSN e-postmeddelandet och meddelade att det hade vidarebefordrats till omprövningsenheten och att han kunde ta kontakt med enheten på angivet telefonnummer om han hade frågor.

CSN:s huvudkontor meddelade beslut i ärendet den 25 april 2000. I beslutet konstaterades att tidigare fattat beslut om återkrav av för mycket utbetalade studiemedel till ett kapitalbelopp om 333 kr inte ändrades samt att ränta, enligt 9 kap. 2 § studiestödslagen, togs ut på det återkrävda kapitalbeloppet fr.o.m. den 29 november t.o.m. den 31 december 1999 med 9 procent men att räntan sattes ned till 7,5 procent för tiden den 1–31 januari 2000. Kravet på ränta uppgick således till 5 kr per den 31 januari 2000. Ränta enligt lag skulle tillkomma efter detta datum. Vidare konstaterades att en expeditionsavgift om 100 kr hade påförts enligt 9 kap. 1 a § studiestödsförordningen.

I anledning av omprövningsbeslutet expedierades den 4 maj ett nytt beslut om återkrav. Återkrävt kapitalbelopp uppgick till 333 kr, ränta till 16 kr och expeditionsavgift till 100 kr.

Kammarrätten i Sundsvall har i beslut den 22 maj 2000, mål nr 1379-2000, avvisat AA:s ansökan om rättsprövning och inhibition av CSN:s beslut den 25 april 2000. Han har överklagat kammarrättens beslut till Regeringsrätten.

Den 9 juni 2000 expedierade CSN inbetalningskort till AA på 449 kr varav 100 kr avsåg expeditionsavgift, 16 kr ränta och 333 kr kapitalbelopp. Förfallodatum bestämdes till den 30 juni.

Omprövningsärende 2000-2379-19394

I en skrivelse som kom in till CSN den 21 juni 2000 begärde AA överprövning av CSN:s beslut den 9 juni. Han yrkade att inhibition skulle meddelas avseende räntekravet på 11 kr av de 16 kr som återkravet gäller samt att återkravsräntan skulle fastställas till 5 kr.

Den 7 juli meddelade CSN AA brevlades att hans begäran om inhibition inte skulle prövas eftersom frågan var anhängiggjord i domstol samt att omprövning av omprövningsbeslutet den 25 april inte skulle utföras innan Regeringsrätten hade avgjort hans överklagande av Kammarrättens i Sundsvall beslut den 22 maj 2000. Han expedierades ett inbetalningskort på summan 451 kr varav 18 kr utgjorde ränta, 100 kr expeditionsavgift och 333 kr kapitalbelopp.

Den 9 juli inkom ett e-postmeddelande från AA i vilket han undrade om inhibition meddelats i enlighet med hans begäran därom. – I ett e-postmeddelande inkommet den 20 juli undrade AA varför han fått en betalningspåminnelse på återkravet med tillhörande räntekrav när han fått uppfattningen att några sådana åtgärder inte skulle vidtas i avvaktan på Regeringsrättens avgörande.

CSN meddelade AA brevlades den 17 augusti 2000 sammanfattat följande: Beslutet om återkrav förlorar inte sin giltighet under den tid talan är anhängig i Regeringsrätten och att lagstadgad ränta således löper på återkrävt belopp i enlighet med beslutet den 25 april. De automatiska utskicken av inbetalningskort har fortsatt för att bereda möjlighet till inbetalning och därigenom undvika påförande av ytterligare ränta i väntan på Regeringsrättens ställningstagande. Eventuella inbetalningar på återkravet kommer att återbetalas för det fall CSN förlorar processen om återkravet. Utskick av nya inbetalningskort har stoppats, enligt önskemål, men ränta löper ändå på det återkrävda beloppet. Innan Regeringsrätten prövat överklagandet kommer vare sig beslutet den 25 april 2000 att omprövas eller inhibitionsyrkandet att prövas.

E-postmeddelande

Bilagat översänds dokumentationen av e-postmeddelandet från AA skickat den 16 april 2000 och CSN:s svar den 17 april (ej bifogad här, JO:s anm.). Meddelandet har sparats i CSN:s e-postregister samt med tillhörande svar i ärendet 2000-2371-2631.

Avslutningsvis väljer CSN att besvara de numrerade frågor AA ställer i sin skrivelse till JO i den ordning de där framställs.

1. När AA anmälde att hans inkomst överstigit fribeloppet konstaterades att studiemedel hade betalats ut till honom med för högt belopp. Eftersom beslutet att bevilja honom studiemedel inte kunde omprövas med stöd av 4 kap. 28 § studiestödsförordningen och ändringen verkställas genom avdrag på studiemedel som betalas ut under samma kalenderhalvår återstod för CSN endast att fatta beslut om återkrav enligt 9 kap. 2 § studiestödslagen. Återkrav av studiemedel skall, enligt det senare lagrummet, ske med ränta som beräknas från den dag när medlen tagits emot efter en räntesats som vid varje tidpunkt med två procentenheter överstiger statens utlåningsränta. – Det kan således förenklat sägas att AA i den stund studiemedel hade betalats ut till honom med för högt belopp ådrog sig en återkravsskuld vilken också löpte med ränta från denna tidpunkt.
2. I beslutet den 3 december 1999 underrättades AA om att han hade fått studiemedel för höstterminen utbetalat med ett för högt belopp och att ett särskilt beslut om återkrav kommer att tillställas honom. Den 14 december expedierades beslutet om återkrav till AA. Återkrävt belopp uppgick till 338 kr varav 333 kr avsåg kapital och 5 kr ränta. Förfalldag var den 31 januari 2000. Inbetalningsavi med förtryckta uppgifter enligt beslutet om återkrav sändes ut till honom. – Enligt CSN:s uppfattning har AA inte förvägrats någon möjlighet att återbetala återkravet. En förtryckt avi för inbetalning av återkrävt belopp tillställdes honom elva dagar efter att han underrättats om att studiemedel hade betalats ut med för högt belopp. Han har också under den tid som gick från det att underrättelsen skedde haft möjlighet att själv kontakta CSN för att få en uppgift om belopp inklusive ränta som skall återbetalas samt aktuellt kontonummer för betalningen. – Det kan tilläggas att CSN:s handläggare numera rekommenderas att i beslut om ändring av beviljade studiemedel även ange eventuellt belopp som betalats för mycket samt att beloppet kan betalas på angivet kontonummer och således inte bara att ett särskilt beslut om återkrav kommer att expedieras.
3. Eftersom AA:s studiemedel för höstterminen 1999 hade betalats ut i sin helhet och det som hade betalats ut för mycket för denna period författningenligt inte kunde avräknas mot studiemedel avseende vårterminen 2000 återstod för CSN endast att besluta om återkrav av det för mycket utbetalade beloppet. Att expeditionsavgift tillkommer återkravet framgår av 9 kap. 2 § studiestödslagen och 9 kap. 1a § studiestödsförordningen.
4. CSN har inte inhyerat något återbetalningskrav på 333 kr. AA har när som helst kunnat betala in beloppet på CSN:s konto för återkrav.
5. AA:s begäran om omprövning av beslutet den 15 december 1999 kom in till CSN den 10 januari 2000. I underrättelsen till honom om att ärendet överlämnats till CSN:s huvudkontor för omprövning uppgavs bl.a. att ”Den genomsnittliga handläggningstiden på CSN:s huvudkontor för ärenden om återkrav av studiemedel är f.n. ca två månader.” Den 25 april 2000 meddelade CSN:s huvudkontor omprövningsbeslutet, ärendenummer 2000-2371-2631. – Handläggningstiden för omprövningsärendet har visserligen överstigit den i underrättelsen angivna genomsnittliga och vid den tidpunkten gällande tiden. Det kan emellertid inte anses vara på något sätt anmärkningsvärt att handläggningstiden för en omprövning av ett tidigare beslut uppgår till ca 3,5 månader.

6. CSN har inte verkställt någon återbetalning till AA i anledning av huvudkontorets beslut om avslag av hans begäran om omprövning. – Kan hända syftar AA med frågan på det faktum att ett nytt inbetalningskort på det återkrävda beloppet efter beslutet 25 april 2000 kom att få förfalldatum den 30 juni. Till grund för expedieringen av inbetalningskortet låg den tekniska verkställigheten av beslutet vilken skedde den 4 maj och att förfalldatum bestämdes till den 30 juni kan ha sin grund i att handläggaren ansåg det rimligt med den betalningsfristen. Naturligtvis fanns också i detta fallet en möjlighet för AA att begära att få en tidigare förfalldag för det återkrävda beloppet eller en plan för återbetalningen av detsamma.
7. CSN:s beslut att ompröva beslutet av återkrav följer av bestämmelsen i 9 kap. 2 § studiestödsförordningen. Eftersom AA för talan mot beslutet om återkrav i förvaltningsdomstol och då han egentligen inte framfört några nya omständigheter till stöd för sin begäran om förnyad omprövning har CSN funnit det lämpligt att avvakta Regeringsrättens bedömning i ärendet innan den förnyade omprövningen äger rum. Vad gäller frågan om att verkställa kravet vill CSN påpeka att myndighetens beslut om återkrav inte utgör någon exekutionstitel. – Den ”verkställighet” av återbetalningskravet som skett från CSN:s sida har bestått i att fyra inbetalningskort sänts ut. De två första var knutna till beslutet om återkrav respektive omprövningsbeslutet. De övriga var påminnelser till följd av omprövningsbeslutet. Den första påminnelsen hade förfalldatum den 31 juli och förfalldatum flyttades till den 31 augusti efter att AA den 20 juli hört av sig till CSN. Den andra avin, med förfalldatum den 31 augusti, annullerades efter att AA ånyo hört av sig och han fick då beskedet att nya utskick av inbetalningskort inte skulle ske.
8. CSN:s kontakt med Regeringsrätten den 6 juli 2000 skedde i anledning av att AA yrkade inhibition av CSN:s beslut och syftet var att få veta när Regeringsrätten skulle pröva hans överklagande. DD vid Regeringsrätten meddelade att hon inte kunde säga när målet skulle tas upp till prövning. I brev samma dag underrättades AA om bl.a. att hans ärende låg hos Regeringsrätten.
9. I skrivelsen som kom in till CSN den 10 januari yrkade AA bl.a. att hans återbetalningsskyldighet skulle fastställas till 333 kr samt att skyldigheten att betala ränta och expeditonsavgift skulle avskrivas. I en skrivelse som kom in den 14 januari yrkade han inhibition av kravet på ränta och expeditonsavgift. – Eftersom ränta på för mycket utbetalade studiemedel, enligt studiestödslagen, skall tas ut från den dag när medlen togs emot är besluten som lett till expediering av inbetalningskort till AA inte felaktiga såvitt gäller påförd ränta. Ränta skall således påföras oavsett utgången av hans begäran om inhibition om beslutet om återkrav står fast.

AA yttrade sig över remissvaret.

Föredraganden inhämtade att Regeringsrätten den 19 april 2001 beslutat att inte meddela AA prövningstillstånd i det från Kammarrätten i Sundsvall överklagade målet om rättsprövning (Regeringsrättens mål nr 3761-2000).

Slutligen inhämtades kompletterande upplysningar från verksjuristen EE, handläggare av CSN:s ärende 2000-2379-19394.

I beslut den 25 februari 2002 anförde *JO André* följande.

Bedömning

CSN har redogjort för handläggningen mot bakgrund av den lagstiftning som var aktuell under den ifrågavarande tidsperioden och har därvid i huvudsak bemött AA:s klagomål och frågor. Jag kan i allt väsentligt ansluta mig till vad CSN har

anfört och finner inte anledning att, utom i ett par avseenden, anlägga några synpunkter på handläggningen. Det som jag vill ta upp särskilt rör CSN:s besked till AA om att omprövningsärendet (2000-2379-19394) inte skulle komma att avgöras förrän Regeringsrätten hade avgjort sitt mål och handläggningen av de framställda inhibitionsyrkandena.

Den första frågan som jag behandlar i det följande är således om det var riktigt av CSN att inte fatta beslut med hänvisning till den pågående domstolsprocessen.

Av 27 § förvaltningslagen (1986:223) följer att en myndighet under vissa förutsättningar skall ompröva ett beslut. Skyldigheten att ompröva ett beslut föreligger emellertid inte om beslutet har överklagats och myndigheten överlämnat handlingarna till den högre instansen. Bestämmelsen innebär inte något hinder för en myndighet att ompröva ett beslut också i andra fall än då den är skyldig att göra det enligt förvaltningslagen. I förvaltningslagen anges sålunda inte uttömmande i vilka fall en myndighet får ändra ett redan fattat beslut. När det gäller CSN finns det särskilda bestämmelser om omprövning i 9 kap. 2 § studiestödsförordningen (1973:418). Av dessa följer att ett beslut om studiestöd i ett ärende enligt studiestödslagen eller studiestödsförordningen som meddelats av CSN och som inte kan överklagas skall omprövas av CSN, om den som beslutet angår skriftligen begär det. Vid omprövningen får beslutet inte ändras till nackdel för den som begärt omprövningen.

Enligt 7 § förvaltningslagen skall varje ärende där någon är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. En myndighet bör följaktligen inte avvakta med att avgöra ett ärende om en sådan åtgärd inte är befogad i det enskilda fallet. CSN har anfört att det befanns lämpligt att avvakta Regeringsrättens bedömning innan den förnyade omprövningen ägde rum (i ärendet 2000-2379-19394). CSN har därvid hänvisat till att AA hade fört talan mot återkravet i allmän förvaltningsdomstol och att han egentligen inte hade framfört några nya omständigheter i sin begäran om förnyad omprövning. För att ta ställning till om det var befogat att låta ärendet vila i avvaktan på domstolarnas avgörande måste först undersökas vilken form av prövning som var aktuell hos domstolarna.

Den talan som AA förde mot CSN:s omprövningsbeslut den 25 april 2000 (CSN:s ärende 2000-2371-2631) var en ansökan om rättsprövning. Enligt 1 § lagen (1988:205) om rättsprövning av vissa förvaltningsbeslut skall domstol, på ansökan av en enskild part i vissa förvaltningsärenden, pröva om avgörandet i ärendet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden angivit eller som i övrigt klart framgår av omständigheterna i ärendet. Av 4 § följer att ett förvaltningsbeslut skall gälla trots att rättsprövning kan ske. Domstolen får dock, enligt samma paragraf, bestämma att beslutet tills vidare inte skall gälla. Om domstolen finner att förvaltningsbeslutet strider mot någon rättsregel och det inte är uppenbart att felet saknat betydelse för avgörandet, skall domstolen – enligt 5 § samma lag – upphäva beslutet och, om det behövs, återförvisa ärendet till den myndighet som meddelat beslutet. I annat fall står beslutet fast.

Den fråga som inställer sig är om CSN, på grund av den vid domstolarna pågående rättsprövningen, var förhindrad att fatta beslut i anledning av AA:s förnyade begäran om omprövning. Frågan om en förvaltningsmyndighet är förhindrad att ompröva ett beslut efter att den enskilde har överklagat eller på annat sätt angripit det tidigare beslutet, är inte alldeles självklar och är knappast möjlig att besvara i generella termer. När det gäller förvaltningsbesvär, dvs. sådana ärenden där en förvaltningsdomstol överprövar ärendet i sak och har möjlighet att sätta ett annat beslut i det överklagade beslutets ställe, måste ärendets karaktär bli avgörande. I förevarande fall var det emellertid fråga om en begränsad laglighetskontroll, vilken endast kunde ha utmynnat i att det angripna beslutet stod fast eller upphävdes. Det finns knappast skäl att i sådana fall fränkänna beslutsmyndigheten möjlighet att ompröva det tidigare beslutet. Huvudregeln bör alltså – i enlighet med vad som gäller vid laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900) – vara att en ansökan om rättsprövning inte hindrar beslutsmyndigheten från att fatta ett nytt beslut i samma sak som är föremål för sådan prövning (se Strömberg, Allmän förvaltningsrätt, 20:e uppl, s. 74 f. och där gjorda hänvisningar). I enlighet härmed utgjorde den pågående rättsprövningen inte något hinder mot att CSN fattade beslut i anledning av AA:s förnyade begäran om omprövning och framställda inhibitionsyrkande.

Mot bakgrund av det anförda utgjorde det som CSN har åberopat, enligt min mening, inte något skäl för CSN att avvakta förvaltningsdomstolarnas slutliga avgörande. Jag finner emellertid inte anledning att kritisera CSN för att myndigheten har gjort en annan bedömning än den som jag har redovisat.

Verksjuristen EE har upplyst att CSN ännu inte har avgjort omprövningsärendet (2000-2379-19394) trots att Regeringsrätten den 19 april 2001 beslutade att inte meddela prövningstillstånd i det dit överklagade målet om rättsprövning. En orsak till detta synes vara att Regeringsrättens beslut inte har diarieförts i ärendet. Jag förutsätter att CSN omgående tar ställning till den fortsatta handläggningen av ärendet och emotser en kopia av CSN:s avgörande.

Som jag har nämnt inledningsvis vill jag även beröra CSN:s handläggning av AA:s inhibitionsyrkanden. Det ligger i sakens natur att ett sådant yrkande skall handläggas skyndsamt. Den som har framställt ett inhibitionsyrkande bör omgående få ett besked om hur myndigheten har bedömt yrkandet, dvs. om yrkandet bifalls, avslås eller avvisas. Jag kan konstatera att AA framställde sitt första inhibitionsyrkande i en skrivelse som inkom till CSN den 14 januari 2000 och att han inte erhöll något besked förrän CSN:s huvudkontor avslog hans begäran om ändring i beslut den 25 april 2000. Det andra inhibitionsyrkandet framställdes den 21 juni 2000 och föranledde ett besked den 7 juli 2000 om att yrkandet inte skulle prövas förrän Regeringsrätten hade avgjort sitt mål. Jag kan konstatera att det tog alldeles för lång tid innan AA erhöll besked i anledning av de framställda inhibitionsyrkandena.

Ärendet avslutas med gjorda uttalanden.